

Духовна компонента екологічної освіти є основою і необхідною умовою зміни свідомості людини в умовах «повного світу».

Список використаних джерел

1. Von Weizsaecker, E., Wijkman, A. Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet. - Springer, 2018. — 220 p.
2. Вовк В.М. Оцінка радіоекологічної ситуації Центральної України / Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Екологічні та еколого-просвітницькі проблеми Центральної України і шляхи їх вирішення». Кіровоград, 2014. – С. 7-11.
3. Вовк В. М. Інформаційно-освітня система «Геологічний словник»: відкритий навчально-науковий веб-ресурс / В.М. Вовк, О.В. Мацібора [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://geodictionary.com.ua/>
4. Дробноход М. Стійкий екологічно безпечний розвиток: український контекст / М. Дробноход // Дзеркало тижня. – 2001. – № 21. – 02 черв.
5. Лісовський С.А. Економіко-географічні і екологічні підходи до визначення передумов переходу до сталого розвитку / С.А. Лісовський // Укр. геогр. журн., 2000. № 1.
6. Свистун Л.А., Рожко А.А. Стратегічні засади сталого розвитку економіки України / «Молодий вчений». Економічні науки, №12 (39), грудень, 2016. С. 861-869 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12/206.pdf>
7. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (проект) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sd4ua.org/wp-content/uploads/2015/02/Strategiya-stalogo-rozvytku-Ukrayiny-do-2030-roku.pdf>

¹Чмихун М. С., ²Гелевера О.Ф.

*¹магістрантка, ²доцент кафедри географії та геоекології
Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира
Винниченка, м. Кропивницький, Україна*

МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

На основі статистичних даних центра медичної статистики МОЗ України проаналізована проблема захворюваності населення за класами хвороб. Кіровоградська область має високу захворюваність населення на туберкульоз, вроджені аномалії та респіраторні хвороби. Водночас тут невисокий рівень розповсюдження хвороб кістково-м'язової системи, цукрового діабету і захворюваності нервової системи та органів чуття.

Чмихун М. С., Гелевера О.Ф. МЕДИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ КИРОВОГРАДСКОЙ ОБЛАСТИ. На основе статистических данных центра медицинской статистики МОЗ Украины проанализирована проблема заболеваемости населения по классам болезней. Кировоградская область имеет высокую заболеваемость населения туберкулезом, врожденные аномалии и респираторные болезни. В то же время здесь невысокий уровень распространения болезней костно-мышечной системы, сахарного диабета и заболеваемости нервной системы и органов чувств.

Chmyhun M.S., Helevera O.F. MEDICAL AND GEOGRAPHICAL FEATURES OF THE KIROVOGRAD REGION. On the basis of statistical data of the Center of

Medical Statistics of the Ministry of Health of Ukraine, the problem of the morbidity of the population by classes of diseases is analyzed. In the form of charts the results of division of regions of Ukraine by the level of morbidity are presented.

Вступ. Здоров'я – не лише наслідок, а й найважливіша передумова розвитку людського потенціалу. Одним з найголовніших показників, за допомогою якого можливо оцінити здоров'я є рівень захворюваності населення країни. Саме тому, для того, щоб оцінити здоров'я населення України проведемо аналіз динаміки та структури захворюваності населення країни за 2003-2016 роки, а також визначимо регіони України, що потребують особливої уваги щодо ситуації захворюваності населення. Актуальність цієї роботи зумовлена відсутністю досліджень медико-географічного плану щодо оцінювання стану здоров'я населення у Кіровоградській області. Водночас, в останнє десятиліття у регіоні формується досить складна ситуація, що пов'язана із зростанням онкозахворюваності.

Медико-географічні дослідження в Україні в останні десятиріччя були присвячені, насамперед, розробці теоретико-методологічних засад медичної географії і створенню картографічних творів, присвячених впливу навколишнього природного середовища на здоров'я людини, механізму дії природних і антропогенних чинників на захворюваність населення і поширення хвороб. Вони проводилися за участю науковців Інституту географії НАН України, зокрема А. Золовського, Г. Пархоменко, Л. Руденка, В. Шевченка. Також дослідженням цієї проблеми займалися В.Т. Кудрявцева, В.Ф. Сазонов, В.М. Дільман, В.П. Казначєєв, Л.Г. Качан, С.А. Костюнін, Є.Н. Вайнер, М.Ф. Сікач, І.Л. Левіна, С.І. Петухов, Н.Г. Коновалова тощо [4].

Результати досліджень. Проаналізовано статистичні дані захворюваності населення України та Кіровоградської області державної служби статистики України за 2003, 2009, 2014, 2015, 2016 роки [1].

Рис 1. Захворюваність населення Кіровоградської області за класами хвороб за період з 2003 по 2016 рік

За 6-ти річний період, тобто з 2003 по 2009 рік кількість вперше зареєстрованих

випадків захворюваності у Кіровоградській області знизилась на 515 (одиниць) або ж на 0,8 %. З 2009 по 2014 рік кількість випадків ще знизилась на 8282 (од.) а у відсотковому значенні знизилась на 1,4 %. Тобто з 2003 року по 2014 спостерігається тенденція поступового зниження захворюваності, але з 2014 року починається поступове збільшення випадків захворюваності. З 2014 по 2015 рік кількість випадків різко збільшилась на 18016 (од.) або 3 %, а з 2015 по 2016 збільшилась на 19562 (од.) або 3,2 % (Рис. 1). Прослідкувавши динаміку захворюваності населення Кіровоградської області і порівнюючи з динамікою захворюваності населення України можна зробити висновок, що з 2009 року кількість випадків захворюваності по Україні знижується, а по Кіровоградській області зниження почало відбуватися лише з 2014 року [1, 2].

Щоб дослідити причини захворюваності населення, проаналізуємо захворюваність за класами хвороб. Для створення картосхеми України по класам хвороб було використано шкалу у квинтилях. При аналізі результатів вимірювання безперервної змінної ми згрупували результати в кілька рівних груп. Щоб отримати п'ять рівних груп, ми поділили вихідні дані по 20% у кожній групі та отримали чотири квинтиля. На наших картосхемах перша група відповідає найнижчому показнику захворюваності.

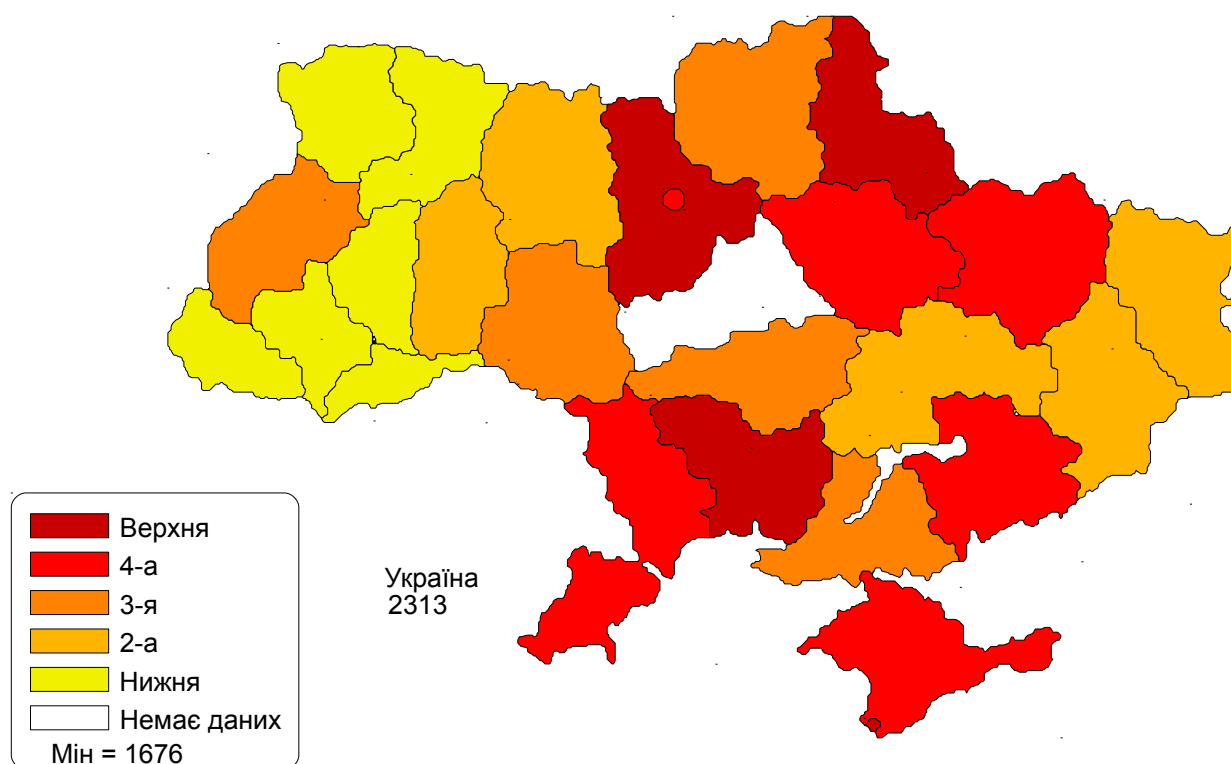

Рис 2. Розповсюдженість всіх випадків раку на 100 тис. населення (2016 рік)

За даними Центра медичної статистики МОЗ України за захворюваністю на туберкульоз станом на 2016 рік найбільший показник спостерігається в Одеській (109), АР Крим (76), Херсонській (75), Київській (74) областях, найменший показник зафіксовано в Чернівецькій (30), Харківській (43), Вінницькій (48), Черкаській (52), Івано-Франківській (52), Рівненській (52) областях, Кіровоградська область серед інших областей України відноситься до 4 групи із показником 67 [3].

Якщо проаналізувати поширеність захворювань шкіри та підшкірної клітковини по Україні можна зробити висновки, що найвищий показник захворюваності в таких областях: Івано-Франківській (6592), Дніпропетровській (6397), Рівненській (6296), Тернопільській (5653) та Чернівецькій (5605) областях. Найменший показник мають такі області: Вінницька (3488), Луганська (3626), Закарпатська (3712), Донецька (3733) та Сумська (3836) області. Щодо Кіровоградської області, то показник є середнім 4218 при максимальному 7000, тобто відноситься до другої групи [3].

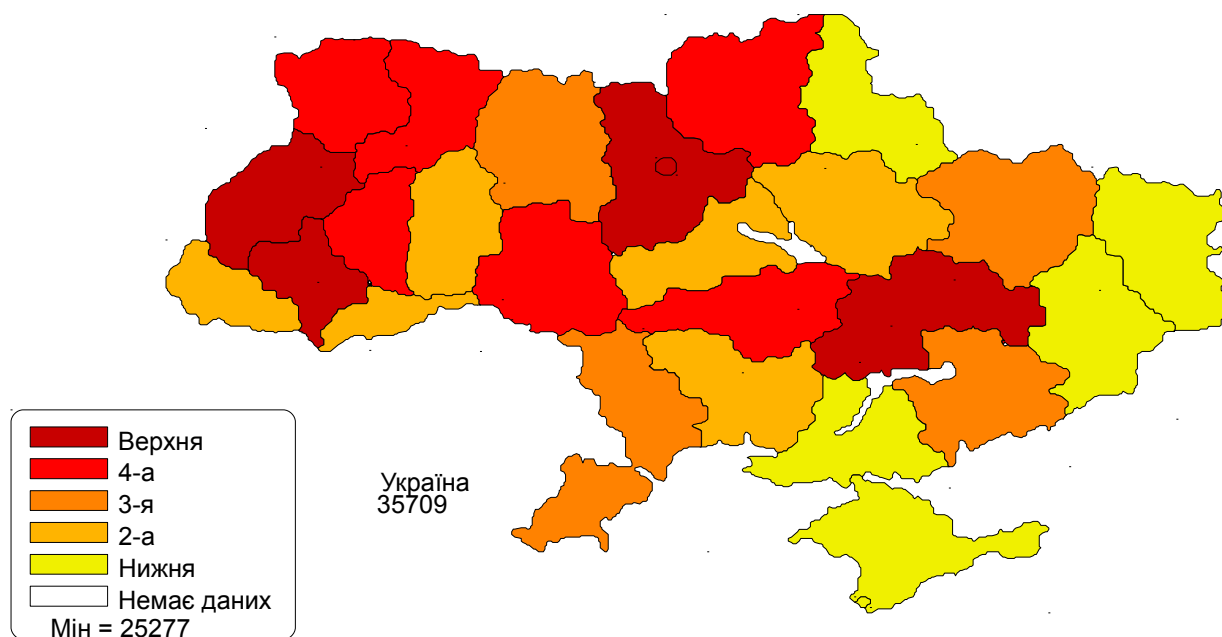

Рис 3. Розповсюдженість респіраторних хвороб на 100 тис. населення (2016 рік)

Найменше зареєстрованих випадків захворюваності населення кістково-м'язової системи мають Луганська (5900), Закарпатська (5848), Запорізька (6289), Херсонська (6988) та Полтавська (8239) області. Найбільшу захворюваність населення мають такі області Дніпропетровська (14464), Чернігівська (13337), Черкаська (12212) та Вінницька (12152). Кіровоградська область (9094) знаходиться в 2-ій групі по кількості зареєстрованих випадків захворюваності населення [3].

Розповсюдженість цукрового діабету по Україні має такі показники: найнижчий ступінь – Луганська (2148), Волинська (2535), Львівська (2603), Чернігівська (2655) області, найвищий ступінь – Чернівецька (4237), Хмельницька (4169), Черкаська (3944), Тернопільська (3853) та Сумська (3404) області, всі інші області мають середній ступінь захворюваності. Кіровоградська область з показником 2989 знаходиться в другій групі [3].

Проаналізуємо актуальну на даний момент захворюваність на кір по Україні, за останніми даними Центра медичної статистики МОЗ України за 2016 рік максимальний показник 5 має Івано-Франківська область [3].

Найнижчу захворюваність населення на рак по Україні мають Закарпатська (1676), Івано-Франківська (1768), Тернопільська (2284), Чернівецька (2194), Рівненська (1910), Волинська (2066) області. Найвищі показники захворюваності мають, Київська (2936),

Черкаська (2912), Миколаївська (2979), Сумська (2947) області. Кіровоградська область має показник 2650, що відносить її до третьої групи (Рис. 2).

За поширеністю інфекційних хвороб Кіровоградська область займає 9 місце з показником 3956, 1 місце займає Дніпропетровська (5325), Миколаївська (4771) області, найменше випадків захворюваності населення спостерігається у Вінницькій (2353) області [3]. За розповсюдженню респіраторних захворювань Кіровоградська область має середній показник 36430 і знаходиться на 11 місці із 27 [3] (Рис. 3).

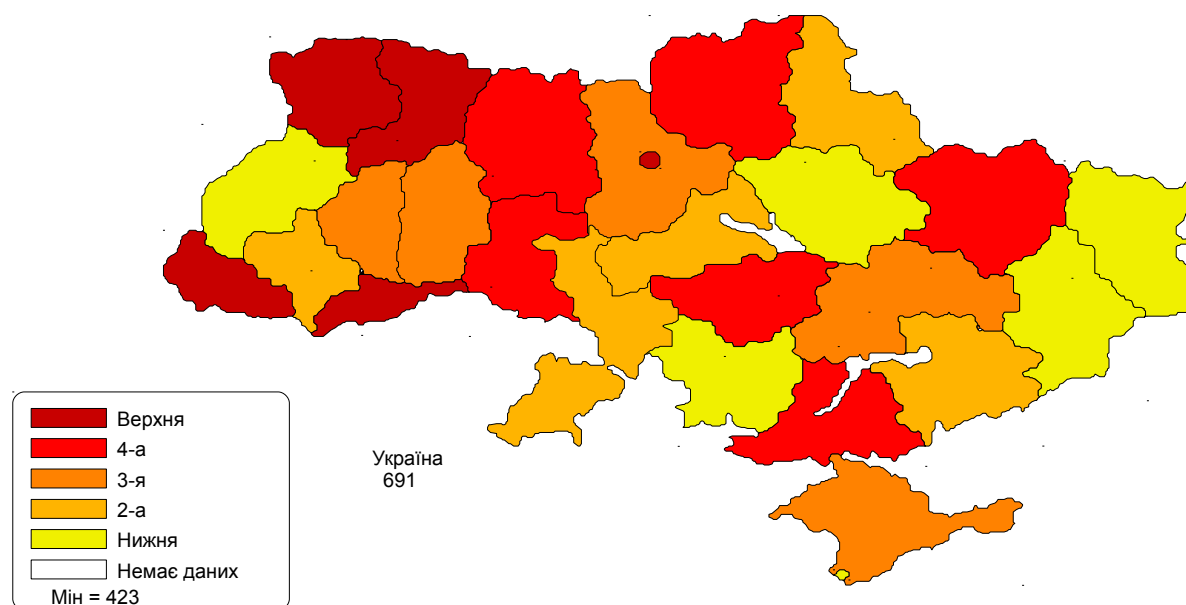

Рис 4. Розповсюдженість всіх вроджених аномалій на 100 тис. населення (2016 рік)

За захворюваністю нервової системи та органів чуття Кіровоградська область знаходиться на 19 місці з кількістю випадків захворюваності 3760, 1 місце – місто Київ (8324), останнє місце – Луганська (2441) область.

Станом на 2016 рік зафіксовано високий показник розповсюдження вроджених аномалій по областях України. Найвищий показник мають області: Волинська (977), Рівненська (972), Чернівецька (893), Закарпатська (873) Найнижчий показник має Луганська (423), Миколаївська (553), Полтавська (599), Донецька (599), Львівська (626). Кіровоградська область – на восьмому місці з показником 818 [3] (Рис. 4).

Висновки. Отже, після проведення статистичного аналізу захворюваності населення України, можна зробити такі висновки, що у всіх областях України, у тому числі й Кіровоградській області хвороби органів дихання у рази перевищують інші захворювання. Кіровоградська область має високу захворюваність населення на туберкульоз, вроджені аномалії та респіраторні хвороби. Водночас тут невисокий рівень розповсюдження хвороб кістково-м'язової системи, цукрового діабету і захворюваності нервової системи та органів чуття.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної Служби Статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Головного управління статистики у Кіровоградській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kr.ukrstat.gov.ua

3. Офіційний сайт Центр медичної статистики МОЗ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medstat.gov.ua/>
4. Александров О. О. Статистичний аналіз захворюваності населення України [Текст] / О.О. Александров, Ю.О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : матер. конф. — Одеса, ОНЕУ. 2015. — С. 32 – 36.
5. Сучасна медико-демографічна ситуація в Україні / Л.А. Чепелевська, О.М. Орда, О. П. Рудницький, О. В. Любінець // Щорічна доповідь про стан здоров'я населення та санітарно-епідемічну ситуацію. 2010. – К., 2011. – С. 10–33.

Зарубіна А.В.¹, Шипуліна А.В.²

1 - кандидат географічних наук,

старший викладач кафедри географії та геоєкології

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені В. Винниченка

2 - асистент кафедри загальної та біологічної хімії №2

Донецький національний медичний університет

м. Кропивницький, Україна

ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ З МЕТОЮ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ

В статті зазначені основні підходи дослідження водних об'єктів з метою їх рекреаційно-туристичного використання. Найбільше практичне значення мають технологічне та екологічне, особливо геохімічне вивчення водних об'єктів.

The main approaches of research of water objects for the purpose of their recreational and tourist use are specified in the article. Technological and ecological, especially geochemical study of water objects, have the greatest practical significance.

В організації рекреаційно-туристичної діяльності особливо роль належить водним об'єктам. Згідно статистичних досліджень Всесвітньої туристичної організації перевага у рекреаційній діяльності надається відпочинку біля водойм, зокрема пляжно-купальній рекреації. Тому більша частина рекреаційних закладів і майже всі заклади короткочасного відпочинку населення розміщуються безпосередньо на берегах водойм або поблизу них. Якщо раніше основна перевага надавалась Азовсько-Чорноморському узбережжю, то нині вагоме рекреаційно-туристичне значення мають усі водойми. На думку низки вчених, незважаючи на відносно слабку забезпеченість водними ресурсами, Україна може задовольнити відповідні рекреаційні потреби практично на всій своїй території [2].

Річки Кіровоградської області належать до басейнів річок Дніпра та Південного Бугу. В області налічується 438 річок, у тому числі довжиною понад 10 км – 120, понад 25 км – 45. Річки рівнинного типу, мають широкі долини, що звужуються в місцях виходів кристалічних порід. Густота річкової сітки на заході – 0,31 – 0,38 км/км², на південному сході – 0,20 – 0,23 км/км². На північному сході територію області омивають Кременчуцьке та Дніпродзержинське водосховища. В межах області створено 77 водосховищ і 1914 ставків загальною площею водного дзеркала 22,1 тис. га. Їх використовують для водопостачання, риборозведення, зрошування. Останнього часу все більшого значення для рекреаційної діяльності набувають саме штучно створені водні об'єкти – водосховища, затоплені кар'єри, ставки, деякі із них мають народну славу про лікувальні властивості (зокрема, Сріблясте озеро Бобринецького району та став поблизу